Félórás beszélgetés Hubay Jenővel.

(A Délmagyarország munkatársától) Kongtak lépéseink az elnéptelenedett szállodai lépcsőkön, sehol senki és mégis mintha különös ünnepélyessége lenne ennek a csendnek. Még az interjuvolásban megacélosodott vérmérsékletünk is hevesebb lázba emelkedett. Hubay szobáját kerestük. 7. és 8. Kopogás. Szőkebajuszos ur, a titkár kérdezi: »Kit jelentsek be?« »A Délmagyarország munkatársa?« — nem telt el két perc és megjelent maga Hubay. Fiatalon, üdén, mosolygón, minden mozdulatában, s nézésében, s hangjában zenével, melódiával, harmoniával, azzal a jótékonyan simogató szeretettel, ami muzsikájából kiárad, amire tanitotta az ifjuságot, amelynek — most már tudjuk —, apja volt és lesz, amig tanitani fog.

Hubaynak, mint majd minden »kiválasztottnak«, meghagyta a természet a gyermek naiv, kristálytiszta kedélyét.

— Mint talán olvasták is, mondja, most sorra járom a vidéki városokat: Csabát, Orosházát, Szegedet, majd Pécs, Miskolc és még sok más város következik. A jótékonyság inditott utra, talán használok muzsámmal igy a köznek, hiszen annyi cél van, amiért áldozni kell —, én majd muzsikálok.

— Sok tenni valója van a centennárium alatt? — kérdeztük.

— Rengeteg. Bécsben én képviselem majd a zeneművészeti főiskolát, azonkivül szerepelek Pesten és Bécsben. A főiskola előljárt az ünnepségek beharangozásában. Mi már megtartottuk az ünnepünket az ifjusággal, mi letettük az első pálmaágat a IX. szimfonia szerzőjének emlékére.

Most a tanitványokról beszélgetünk és Hubay kedves, villogó szemeiben megjelennek az örömsugarak.

— Igen, most is van két nagy reménységem. Szerdahelyi és Szentgyörgyi László, várom tőlük azt, amit a többitől, aki beérkezett, hogy hirnökei lesznek a magyar zene kulturájának és fejlettségének.

— Szinházak, opera? — kérdezzük.

— A zenei élet élénk Pesten. Sok a hangverseny. Az opera is jó, semmi esetre nem rosszabb, mint a párisiak, az olaszok és angolok operája.

— Bartók, Kodály? — érdeklődünk kiváncsian. Hubay óvatos lesz, diplomata akar lenni.

— Nagyon örülök, hogy olyan nagy sikerük van a külföldön, feleli, de ez a siker még nem a világ. Az atonális muzsikának megvan a maga szoros szövetsége, gyürü, amely összefogja a melódia nélküli zene hiveit, de hogy át tudja-e usztatni táborát az örökkévalóságba —, azt nem hiszem.

— Kodályt sokszor becsapják fent a Felvidéken. Tótul énekelik a magyar dalokat és tótnak keresztelik a nép ajkán gügyögő ősi ritmusokat, tit himnuszt csináltak közismert népdalunkból is és bizony igy csusznak hibák a nagyszerü munkába. Egyébként most fogok én is előadást tartani arról, hogy a Magyar Tudományos Akadémia milyen hatással volt a magyar zene fejlődésére.

Hogy — hogy nem, beszédes s felejthetetlenül kedves félóra után, Liszt Ferenccel kapcsolatban, szó került a cigányzenéről, abban a viszonylatban, ahogy évekkel ezelőtt Kienzl Vilmossal vitatkoztunk róla. Hubay mosolygott. Szó nélkül felállt, bement a másik szobába, kihozott egy vaskos kötetet, mellette füzettel, jegyzetekkel — Liszt: Die Zigeuner und die ungarische Musik. — Most dolgozik ezen a kérdésen. Meg akarja dönteni Liszt könyvét a külföld előtt. Hatalmas fegyverekkel azt, aminek néhány szerény sorunkban ezeken a hasábokon már egyszer felcsendült a hangja. Végül végtelen bájjal hozzátette:

— Most elmegyek Bécsbe, meglátogatom Kienzlt és elmondom neki, hogy messze Szegeden, bent az Alföld délibábos szivében, beszéltem én is azzal a fiatal nővel, aki az elsők között penditette meg évek előtt a kérdést. Miről szól a cigányok és miről szól a magyarok danája.

A találkozás rövid volt. De az emléke maradandó lesz.

Lengyel Vilma.

A rendőrség — párbajozik.

A budapesti főkapitányság tisztjei provokálják Lázár Miklós főszerkesztőt.

(Budapesti tudósitónk telefonjelentése.) Igen nagy feltünést keltett az a hir, hogy a székesfővárosi rendőrfőkapitányság tisztviselői kara társadalmi uton kiván elégtételt venni *Lázár* Miklóson, *A Reggel* főszerkesztőjén, mert a lap szinházi rovatában a rendőrtisztviselőknek az erkölcsvédelmi rendelet végrehajtásával kapcsolatos szerepét tárgyaló és a rendőrtisztviselők szerint sértő tartalmu közlemény jelent meg. Értesülésünk szerint a rendőrtisztviselők közül többen jelentkeztek, akik a rendőrtisztviselők nevében elégtételt kérni hajlandók. Sorshuzás utján fogják eldönteni, hogy ki provokálja Lázár Miklóst, aki a kihivás után fogja segédeit megnevezni.

A provokálás nagy feltünést keltett, hiszen a rendőrségnek és igy a rendőrtiszteknek is *a Btk. paragrafusainak kell érvényt szerezni,* üldözni kell a párbajozókat is. Az eset egyedül áll a rendőrség történetében. A rendőrtisztek testületileg határozták most el, hogy párbajoznak.

„Miként a gőzfürdőben, ugy a szinházban is be lehetne vezetni a népnapokat"

Fodor Jenő a tanyán is előadásokat akar tartani.

(A Délmagyarország munkatársától.) Amióta a város házikezelésbe vette a szinházat, a városházán egészen megváltozott a szinházzal szemben a hivatalos vélemény. Eddig ugy kezelték, mint holmi szükséges rosszat, holmi terhes örökséget, amelyet akarva, akaratlanul fenn kell tartani, mert vagy a divat, vagy az örökhagyó mult igy parancsolja. Lelkesedés nélkül segitettek vergődésein hébehóba, de a legszivesebben azt látták volna, ha valami jótékony állami angyal megmenti a várost a szinházfentartás gondjaitól.

Most azonban *üzemmé,* házikezelésü üzemmé vált a városi szinház, a város legujabb és igy a legreményteljesebb üzemévé. Hirtelen felfedezték a városházán a szinházat és és az uj vállalatról éppen olyan lelkesedve, reménykedve beszélnek, mint akármelyik uj városi vállalkozásról, akár a »város szerencséjének az ezerméteres mélykut furásával való megkisértéséről«.

Ebből a meleg érdeklődésből és atyai lelkesedésből azután néha egészen érdekes és mindenképen jellegzetes elszólások származnak, mint például a hétfői tanácsülésen is. Ezekből az elszólásokból kiderül, hogy a város hatósága most ugy örül a felfedezett szinháznak, mint a gyerek az uj játékszernek. Játszik, foglalkozik vele, babusgatja egy darabig, amig rá nem un.

— Te Jenő — fordult szavával a hétfői tanácsülésen a polgármester Fodor Jenő tanácsnok felé, amikor elintéződtek az összes akták már — nem gondoltál még arra, hogy *miként a városi gőzfürdőben is csinálnak ugynevezett népnapokat, népfürdőnapokat mélyen leszállitott helyárakkal, akként be lehetne vezetni ezeket a népnapokat a szinházban is.* Ugy gondolom, hogy a gőzfürdő is azokat a napokat tette meg népnapokká, amelyeken normális körülmények között nagyon jelentéktelen volt a forgalom. A gyakorlatban ezek az olcsó fürdőnapok igen jól beváltak, a fürdő szinte jobban megtelik, mint máskor. Ugy gondolom, hogy nem ártana kisérletet tenni ezzel a módszerrel a szinházban is.

A polgármester kiváló üzleti érzékének ez a megnyilatkozása hosszabb és magvasabb megbeszélésnek lett a kiinduló pontja. A tanács tagjainak észrevehetőleg tetszett az idea. *Fodor* Jenő tanácsnok, a szinház adminisztrativ igazgatója ki is jelentette, hogy a gondolattal már régebben foglalkozik, de fél attól, hogy *visszafelé sül el,* hogy az olcsó előadások elvonják a rendes előadások közönségét is, pedig most, részint a népszerü müsor, részint a helyárak leszállitása következtében napról-napra szebb, illetve nagyobb közönsége van a szinháznak.

— Pedig meg kellene csinálni ezeket a szinházi népnapokat — füzte tovább gondolatát a polgármester. — Meg vagyok győződve arról, hogy a külvárosrészek közönsége, különösen a munkások, igen szép számban látogatnák ezeket az előadásokat, ha el tudjuk találni azokat a darabokat, amelyek érdeklik őket.

Valaki közbevetőleg megjegyezte, hogy Szegeden egy időben voltak már munkáselőadások, csak klasszikus darabokat adtak elő és a szinházat a munkásság mindig zsufolásig megtöltötte.

— Abban az időben nagy ur volt a munkás — mondotta a polgármester —, de annyi bizonyos, hogy az ilyen előadásoknak most is meglenne a közönségük.

— Nekem lenne egy másik tervem is — mondotta később Fodor Jenő. — Szeretném valahogy megnyerni a szinház számára a *tanyavilág népét* is. Arra gondoltam, hogy a *szintársulattal néhányszor kimennénk Alsótanyára és ott, a gazdasági egyesület nagytermében tartanánk néhány előadást.* A diszleteket is magunkkal vinnénk, a kisvasutra ráférnek azok is. Ha a tanyaiak megkedvelik a szinházat, akkor később bejönnek érte a városba is.

— Nagyszerü gondolat ez is — lelkesedett a polgármester —, feltétlenül meg kell valósitani. Csakhogy az a kérdés, hogy a *szinészek vállalkoznak-e rá?*

— Hogyne vállalkoznának — állapitotta meg Fodor szenátor —, ha külön honoráriumot kapnak érte.

— Kitünő! Legalább kárpótlást találnak a redukált fizetésükért. Lesz valami kis mellékkeresetük, amit az asszony előtt is el lehet titkolni... Biztosan örömmel vállalkoznak majd a tanyai kirándulásokra — lelkesedett tovább a polgármester.

A tanács többi tagja pedig vele lelkesedett.

Fodor Jenő ezután a sajtónak szánva szavait, más szinházi témára tért át:

— A szintársulat tagjai tegnap társulati ülést tartottak — mondotta —. Észrevettem, hogy a *szinészeken valami erős lehangoltság uralkodik.* Amikor ennek oka iránt érdeklődtem, megtudtam, hogy a szinészeket azok az ujságközlemények kedvetlenitik el, amelyek állandóan a szinház nivósülyedéséről beszélnek. A szinészek azt hitték, hogy ezeket a a cikkeket a szinház vezetősége, Faragó Ödön és én inspiráltuk. Felvilágositottam őket, hogy tévednek, mert hiszen a szinház üzleti érdekei ellen vétenénk, ha ócsárolnánk a társulatot. Hiszen minden cigány a maga lovát dicséri.

— Ezek az ujságközlemények egészen alaptalanok — méltatlankodott a polgármester —, a mi szinészeink között *nagyon sok a kiváló müvész.* De hát azokat a cikkeket a kritikusok irják, akik között a legtöbb a rosszmáju és igen kevés a jómáju ember.

— Hanem Jenő, tudod, amit mondtam: *Miként a gőzfürdőben is beváltak a népnapok, ugy be fognak válni azok a szinházban is.* A tanyai előadások eszméjéhez pedig lelkemből gratulálok. Mégis csak jó kezekre biztam a szinházat, amikor a te kezeidbe tettem le a sorsát. Csak attól félek, hogy elmegy a hired és elcsalnak még majd más városba szinigazgatónak.

A beszélgetés ezzel az akkorddal véget is ért.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZÁLLÓ

BUDAPEST, IV., EGYETEM U. 5.

Elsőrangu családi szálló a Belváros központjában. 100 szoba. Központi fütés. Vizvezetékes mosdók. Lift. Fürdőszobák. 1 ágyas szoba 4 50-től 9 — ig, 2 ágyas 6 — 12 pengőig Napi teljes pensio 9·— pengőtől. Étteremben a legjobb cigányzene Elismert jó konyha. Saját termésü somlói borok. Az „Erzsébet pince" szépen berendezett sörözö. Mérsékelt árak.

461 SZABÓ IMRE tulajdonos.

SIMONYI FENYKÉPÉSZ

mütermét Szécheny tér 8 sz., Jernei házba, Korzó Morival szemben helyezte át, ahol

a legolcsóbb és legszebb fényképek készülnek.

Arcképes igazolványba fényképeket egy óra alatt készit.